

[ran-Rusya-in Stratejik geni](#)

in ve ran'n Tahran'da grt srada, Rus parlamentosunun st kanad Rusya Federasyonu Konseyi'ne bal Savunma ve Gvenlik Komitesi bakan Viktor Ozerov da Tahran'dayd. Orada RAI Novosti'ye, .Rusya ve ran'n 10 milyar dolar deerinde bir silah anlamas iin grme yaptn syledi

Aran Haber Agency: Domakta olan bir Avrasya Altn geni olarak grdm eyde ran, in ve Rusya'y birbirine balayan, gelimekte olan ekonomik, siyasi ve askeri balar, nemli alanlarda derinlemeye devam ediyor. Bu, yakn gelecekteki Trump Ynetimi altnda ABD'nin jeopolitik stratejisi Washington'un hem ran'dan hem de in'den uzaklamas olacak gibi grnrken, ayn zamanda da Washington ve Moskova arasnda atmann azaltlmas havucu sallanrken oluyor g dengesini deitirmeye alarak, Washington zerine mthi bir ekilde geri tepen iki cepheli bir savatan kanma ynndeki klasik Halford Mackinder veya Kissinger jeopolitii bu. u anda, Avrasya'nn kalbinin att yerdeki merkezi devlet arasndaki daha yakn ibirliiyle geen son birka yln dinamii, stratejik ivme kazanyor. Bunun son adm, in Savunma Bakan'nn ve st dzey .Rus yetkililerin Tahran ziyareti oldu

Kasm tarihlerinde Tahran'da, in Savunma Bakan General Chang Wanquan'n ran Cumhurbakan 14-15 Hasan Ruhani ve ran Savunma Bakan Hseyin Dehghan ile gerekletirdii grme esnasnda iki byk Avrasya lkesi, askeri ibirliini arttracak bir anlama imzalad. Anlama, ikili askeri eitimin younlatrlmas ve ran'n blgesel gvenlik meseleleri olarak grd, listenin en banda terrizm ve Suriye'nin bulunduu meseleler hakknda daha yakn ibirlii ars yapyor. ran Silahl Kuvvetleri Genelkurmay Bakan Tmgeneral Muhammed Hseyin Bakeri, ran'n Irak ve Suriye'de terrorist gruplarla savamada edindii deneyimleri in'le paylamaya hazr olduunu syledi. Dehghan ise, anlamann "in'le uzun vadeli askeri ve savunma amal ibirliinde bir .derece artn" temsil ettiini ekledi

Getiimiz haftalarda in, Rusya ve ran'a katlarak, Suriye Devlet Bakan Bear Esad hkmeti adna ID'e ve aralarında El Kaide-El Nusra Cephesi ile ok sayda yan kolunun da oldu terrorist gruplara kar savaa dorudan dahil oldu. Tahran'la yaplan ve Suriye savann getirdii kaydadeer bir saha deneyimini ieren .resmi anlama, ak bir ekilde in-ran ikili ilikilerinin derinlemesini temsil ediyor

in ve ran'n Tahran'da grt srada, Rus parlamentosunun st kanad Rusya Federasyonu Konseyi'ne bal Savunma ve Gvenlik Komitesi bakan Viktor Ozerov da Tahran'dayd. Orada RAI Novosti'ye, Rusya ve ran'n 10 milyar dolar deerinde bir silah anlamas iin grme yaptn syledi. Anlama, Rusya'nn ran'a T-90 .tanklar, ar silah sistemleri, uaklar ve helikopterler vermesini ngyor

Ksacas, yxselen Avrasya geni'nin noktas arasndaki askeri savunma balar derinliyor. Bunun dev sonular olacaktr ve bu yalnzca Ortadou'da Suriye ve Irak'a istikrar getirilmesi asndan olmayacaktr. Ayn zamanda Avrasya'nn kalbindeki byk g arasndaki gelien ekonomik balara byk bir itki .kazandracaktr

ngiliz jeopolitiinin babas Halford J. Mackinder, bakalarndan farkl olarak Rusya'y Merkez G (Heartland Power) olarak adlandrm ve hayatnn sonuna doru, 1943 ylnda, New York D likiler Konseyi'nin gazetesi Foreign Affairs'in konuk yazar kesi iin yazd bir makalede in'in de Avrasya'nn merkez gc olarak .Rusya'yla eit bir corafi ve siyasi rol oynayabileceini ileri srmt

Bugn, Fars Krfezi petrolnn ve gaz reticisi lkelerin dnya ekonomisi asndan tad jeopolitik nemin 1943 ylnndan bu yana kaydettii muazzam byme dikkate alndndan, ran'n in'e ve Rusya'ya balanmas, .Mackinder'n tanmlamasyla yeni bir Merkez G meydana getirmektedir

ylnndan beri buna eklenen unsur, in Devlet Bakan Xi Jinping'in, Tek Kemer Tek Yol (OBOR) 2013 altyaps olarak adlandrd eyde btn Avrasya'y ve hatta Gney Asya'y apraz geile birbirine balama giriimidir. Hem in hem de Rusya, Orta Asya'nn, ran'n -ve potansiyel olarak Trkiye'nin- yepyeni gelien pazarlarn, iinde bulunduumuz on yln sonunda btn Avrasya'nn ekonomik deerini halihazrda dntmeye balayacak olan uyumlu bir yksek hzl tren yolu ve deniz tamacl limanlar ana balayacak olan bu multi- .trilyon dolarlk altyap projesinde ran'la ibirlii yapma konusunda resmen anlat

Zaten imdiden, ABD ve AB'nin ran'a uygulad ar yaptrmlara ramen in-ran ticareti, 2015 nkleer anlamasn baz yaptrmlar hafifletmesinden nce bile bymt. 1989 ylnda 400 milyon dolar olan ikili ticaret, 2014 ylnda 52 milyar dolara ulat. 2001 ylnda 65 yesi olan ran-in Ticaret ve Sanayi Odas'nn .(I.C.C.C.I.) bugn 6,000 yesi var. Bu, ekonomik ibirliinin younluunun gstergesi ylnn Ocak aynda yaptrmlarn kaldrlmas zerine in Devlet Bakan Xi Jinping Tahran'a gitti ve burada 2016 iki lke, byk apl ekonomik anlamalar imzalad. 23 Ocak grmelerinin akabinde ran Cumhurbakan Ruhani, "ran ve in'in nmzdeki 10 yl iinde ticaret hacmini 600 milyar dolara karma konusunda anlatn" duyurdu ve iki lkenin "stratejik ilikiler kurma konusunda anlatn, bunun da 25 yllk kapsaml bir belgeye yanstldn" ekledi. Dahas ran, nkleer enerji ibirliine ve Rusya ile Avrasya Ekonomik Birlii lkelerinin 2015 ylnda .katlma konusunda anlat in'in Tek Kemer Tek Yol projesine resmen katlmaya onay verdi

ran kilit balant

in'in zaman zaman Yeni Ekonomik pek Yolu diye de adlandrlan Tek Kemer Tek Yol projesi, parlak bir jeopolitik, ekonomik, askeri ve kltrel proje. ye lkelerin, ABD Deniz Kuvvetleri gcnn, devriye gezdikleri Malacca Boaz zerinden gemesi gereken hayati rnlere Avrupa veya Ortadou'yla deniz yoluyla ticaretinin yapılmasna engel olmasndan ok daha fazla korunakl hale gelecek. te yandan, Washington ve Brksel Rusya'nn Avrupa'yla olan ticaretine ekonomik yaptrmlar getirirken, Ukrayna krizi Rusya'y ok .daha ciddi bir ekilde "Dou'ya kaymaya", zellikle de in'e doru kaymaya zorlad

ubat 2014 Ukrayna darbesinin Rusya ve ABD arasnda yaratt krizden bu yana ortaya kan ey, byk g ran, in ve Rusya arasnda stratejik ibirliidir: Zbigniew Brzezinski 1997 tarihli Byk Satran Tahtas isimli kitabnda bunu, Washington'un 1989-91'de Sovyetler Birlii'ni ykmasndan beri Amerika Birleik .Devletleri'nin sahip oldu tek sper g stnl karsndaki en byk jeopolitik meydan okuma olarak tanımlamı Brzezinski o dnemde gayet isabetli bir ekilde unlar sylyordu: "(...) Amerika'nn Avrasya'y nasl 'idare ettii' kritiktir. Avrasya'ya hakim olan bir g, dnyann en ileri ve ekonomik adan en retken blgesinden ikisini kontrol eder. Haritaya yle bir gz atmak ayrca, Avrasya zerinde kontroln otomatik olarak Afrika'nn kontrol altına alınmasn getireceini, Bat Yarmkresi'ni ve Okyanusya'y (Avusturalya) dnyann merkez ktasnn corafi periferisi haline getireceini ortaya koyar. Dnya nfusunun yaklak yzde 75'i Avrasya'da yaamaktadr ve dnyann fiziksel zenginliklerinin de ou orada, hem iletmelerde hem de ".toprann altndadr. Avrasya, dnyann bilinen enerji kaynaklarnn yaklak drtte n barndrmaktadr

in'in OBOR altyap gelimeleri altnda Avrasya'nn kaynamas asndan ran stratejik nemdedir. in ran petrolnn nde gelen bir alcs ve ran'n en byk ihracat mterisi oldu gibi, ayn zamanda ran in'in Orta Asya ve Avrupa'da yepyeni imalat ve lojistik merkezleri veya gbekleri oluturma vizyonunda hayati nemdedir. Ve Hindistanl strateji danman Debalina Ghoshal'n iaret ettii gibi in, "ran'n hem Hazar Denizi hem de Fars Krfezi'yle snr olan jeo-stratejik konumuna yakn ilgi gstermektedir. Bu konum ayn zamanda in'in ".Tek Kemer Tek Yol gndemini gerekletirmesine olanak salamaktadr

ran imdiden, in'in OBOR demiryolu-liman byk altyap projesinin yakn zamanda tamamlanm bir ksmna baland. 2015 balarnda demiryolu tamacl, be yl gibi etkileyici bir srede tamamlanan ve Aralk 2014'te hizmete giren yeni Zhanaozen-Gyzylgaya (Kzlkaya)-Bereket-Kyzyl-Atrek-Gorgan demiryolu zerinden .ilemeye balad

Sz konusu ray hatt ran', Trkmenistan ve Kazakistan'dan geen demiryolu zerinden in'e balyor. Kazakistan, Xi Jinping'in 2013 ylnda ilk defa bu lkede aklamasndan bu yana OBOR projesinin kurucu yesi. Kuzey-Gney Transnasyonal Ray Koridoru olarak bilinen yeni demiryolu balants, ran' Trkmenistan zerinden Kazakistan'a ve in snrna balyor. 908 kilometrelik yeni demiryolu hatt, Kazakistan'daki Uzen'de balyor (120 km), Trkmenistan'daki Gyzylgaya-Bereket-Etrek'ten devam ediyor (700 km) ve ran'daki Gorgan'da son buluyor (88 km). Yeni demiryolu balantsnn sonucu olarak tamaclık trafii kamyondan demiryoluna gei yapıyor, zira hat, btn bir Hazar blgesindeki temel nemdeki btn limanlar ve .terminallari birbirine balyor

OBOR'un bir paras olan ve ksa sre nce tamamlanan Uzen-Gorgan ray hatt, Orta Asya'nn bir ksmnn .ekonomik nemini dnryor

in'e giden yeni İran-Trkmenistan-Kazakistan ray hattı,engin Orta Asya bölgesinin bütün bir ekonomik anlamın dntrecek. Trkmenistan'daki Bereket -ki bu bölge Hazar Denizi'ndeki Trkmenba'n zbekistan, Dou Kazakistan ve İran'e balayan mevcut Trans-Hazar demiryolu hattının kesime noktasıdır- imdi, kendisini nde gelen bir demiryolu amaçlı gbei haline getirecek ekilde, modern ve birinci sınıf bir demiryolu .amaçlı terminaliyle birlikte geni bir lokomotif onarm deposu alan olma yolunda

Dahas, Trkmen hükmeti Trkmenba'nda, Rusya Federasyonu'na deniz yoluyla yeni ticaret bağlantılar kurulmasna olanak salayacak dev bir liman inşa ediyor. İran'daki Gorgan'a olan demiryolu bağlantısı imdiden İran'ın ulusal demiryolu ana baland ve bu ekilde İran, Orta Asya ve Fars Krfezi arasında demiryolu amaçlı mümkün olacaktır. Bağlantı, yaklaşık 400 km. ksalacak ve amaçlı sresini neredeyse yar yarıya .azaltacak; u anda 45-60 gün olan süre 25-30 güne indirecek. Bu, devasa bir ekonomik kazanç

Bu yılın Nisan ayından beri ayrıca Moskova ve Tahran, Hazar Denizi'nden İran üzerinden Fars Krfezi'ne gidecek bir gemi kanalı inşa etme yönünde tartışmalara girdi. Rusya, Azerbaycan ve İran da, Rusya'dan Azerbaycan üzerinden İran'a gidecek ve ksmen Hazar Denizi'nin batı kısmını kullanacak olan Kuzey-Gney amaçlı koridoru hakkındaki görüşleri hızlandırma konusunda anlat. Kuzey-Gney koridoru tamamlandında Hindistan'dan Orta Asya'ya ve Rusya'ya olan ve u anda Hindistan'ın Mumbai üzerinden Moskova'ya kadar 40 gün süren kargo amaçlı sresini 14 güne indirecek ve tkal ve pahalı Svey Kanal'ın .devre dışı bırakacak

Buğün Fars Krfezi ve Hazar Denizi'nden Rusya, Kazakistan, Trkmenistan ve İran'e kadar Avrasya boyunca nereye gitsek, iki bin yıldan daha eski orijinal pek Yolundan beri ilk defa yepyeni bir ekonomik alanın, Avrasya Merkezi alanının gelişim sürecine tank oluyoruz. Eer Trk hükmeti de candan bir ekilde OBOR projesine katılırsa, bir Avrasya döneminin tad potansiyelleri muazzam hale gelir. Trump'ın başkanlığındaki ABD'nin Avrasya'daki bu güzel oluumu ykmaya alıp almayacağı zaman içinde görülecektir. Ksa konumlarının kulaa geldii kadar akıllıysa, bu trden bir gelişimin Amerika Birleşik Devletleri için iflas, ekonomik bunalım ve ykm savalar dnda tek gerek gelecek alternatifini olduğunu anlayacaktır. Aksi halde, geri kalan dünyayı .giderek byyen bir kısım, yola "Tek Siper G" olmadan devam edecek gibi görüyor

tesnim